

Průjem a co je za ním

Konzistence trusu je něčím, co dříve nebo později zaměstná snad každého majitele psa. Průjem je častým a bohužel ne vždy snadno řešitelným problémem z veterinární praxe.

Příčinou většiny průjmů jsou lehké střevní a žaludeční infekce, neškodné otravy potravinami nebo jen podání nevhodné stravy. V těchto případech často stačí to nejjednodušší, ale účinné opatření: na 24 až 48 hodin nasadit „nulovou dietu“, aby došlo k uklidnění střev. Během této doby podáváme jen dostatek vody nebo ideálně tekutinu obsahující minerální látky, potom navážeme opatrným podáváním šetřící stravy. Za takovou lze považovat vařenou rýži smíchanou s netučným tvarohem nebo vařeným drůbežím masem. Optimální alternativou při náročnější rekonvalescenci jsou žaludeční a střevní diety nabízené veterinárními lékaři. Krmíme raději častěji po menších dávkách. Menší porce potravy se postarají o menší vylučování žaludečních kyselin a minimalizují riziko nevolnosti. Kromě toho při zkrmování většího množství střeva hůře přijímají živiny. Nestrávené složky potravy se však postarají o to, že se do střeva opět dostane voda a že průjem začne znovu.

Na trávení má vliv rovněž konzistence krmiva. Tekutá potrava jako například vývar prochází střevy výrazně rychleji než strava polotuhá nebo tuhá. Může proto znovu vyvolat průjem a ke krmení je vhodná jen ve zvláštních situacích.

Paraziti

Pokud pes ani na nulovou dietu nereaguje

Napájení při průjmu

20 g glukózy
2,5 g citran sodný
3,5 g kuchyňská sůl
1,5 g chlorid draselný
Rozpustit v 1 litru vody.

„Výhodou je, když majitel dokáže přesně popsat trus a způsob jeho vylučování.“

tak, jak bychom si přáli, nebo se jeho celkový stav dokonce zhoršuje, je nezbytné vydat se k veterináři a pátrat po příčinách. Výhodou je, když majitel dokáže přesně popsat trus a způsob jeho vylučování, i zdánlivě nedůležité podrobnosti mohou veterinármu lékaři poskytnout cenné záchytné body pro stanovení diagnózy. Jak dlouho už průjem trvá? V akutních případech, tedy

pokud příznaky nepřetrvávají déle než 14 dní a trus není vodnatý, ale kašovitý, by pes měl být otestován na přítomnost parazitů nebo by měl hned absolvovat odčervovací kúru. Pokud je stolice vodnatá, hnilobně páchnoucí a protkaná hleny, je oprávněné podezření na giardie. Jsou to jednobuněční cizopasnici přichycení ke střevu, jichž se našťástí lze za pomoci vhodných léků poměrně snadno zbavit.

Viry a bakterie

U mladých psů musíme počítat s možným výskytem virových infekcí. Se štěňaty a mladými zvířaty je proto třeba vyrazit k veterináři a to raději dříve než později! Citlivě reagují na dehydrataci a někdy musí dostávat dokonce infuze. Při celkově oslabeném zdravotním stavu, horečkách a průjmech přicházejí v úvahu mimo jiné parvoviroza a koronaviroza. Proti první z nemocí jsou správně očkována zvířata téměř sto procentně imunní. Přesto jakmile se u psa objeví šedivý, později krvavý a „nemocně“ páchnoucí průjem, je třeba vyhlásit pohotovost. Průjem při infekci koronavirem je naproti tomu spíše vodnatý, oranžově - žlutavý a hnilobně zapáchající. Hodnota, při níž jednotlivé bakterie vyvolávají nemoc, zůstává téměř vždy nejasná, protože i zdraví psi v sobě mívají jistý počet těchto bakterií. Při infekci salmonelou pes může být zcela bez příznaků, ale může mít také mírný nebo prudký krvavý průjem.

Průjem jako vedlejší příznak

Řídký trus může poukazovat i na onemocnění zcela jiných orgánů. Zvláště u starších zvířat, která začnou postupně ubírat na váze, je třeba vzít v úvahu, že by v ledvinách a v játrech nemuselo docházet k dostatečnému zbavování jedů. Jedovaté látky produkované tělem, jež zůstávají v krvi, v takovém případě napadají střevní sliznici. Na vině mohou být také hormony. Nedostatečná produkce hormonů štítnou žlázou ve psu vyvolává únavu a způsobuje kožní problémy. Často se projevuje právě řídkým trusem. Hormonální chorobou, kterou není snadné diagnostikovat, je tzv. Addisonova choroba. Addisonova choroba je onemocnění, které jako první popsal britský lékař Thomas Addison. Jeho podstatou je selhání nadledvinek v produkci hormonů kortizolu a případně i aldosteronu. Neléčená může skončit

Průjem psa vyčerpává a oslabuje, když trvá déle, je nutno vyhledat veterináře

smrtí. Symptomy bývají velmi proměnlivé - někdy na psech není vůbec nic vidět, pak se nemoc může opět projevit průjmem, zvracením a slabostí.

Tlusté, nebo tenké střevo?

Při déletrvajících, takzvaných chronických průjmech se veterinář pokouší určit, zda se příčina nachází v tenkém nebo tlustém střevě. Úbytek na váze, zvracení nebo nadýmání jsou například vysloveně netypické pro onemocnění tlustého střeva, zatímco při poruše tenkého střeva se projevit mohou, ale nemusí.

Pokud je postiženo tenké střevo, pes dvakrát až třikrát denně vylučuje velké množství nadměrně řídkého trusu. Při onemocnění tlustého střeva lze naopak očekávat častější odkládání stolice po menších dávkách. Pes často a silně tlačí, k čemuž při poruchách tenkého střeva dochází jen zřídka. Změna barvy průjmu, změna chuti k jídlu - ať už zvýšený, nebo snížený příjem potravy - nebo dokonce požívání naprosto neobvyklých substancí v souvislosti s průjmem obecně poukazuje na onemocnění tenkého střeva.

Hleny v trusu se vyskytují prakticky jen při poruchách v oblasti tlustého střeva.

Prostřednictvím rozboru krve a trusu, eventuálně také endoskopicky, se veterinář pokusí zjistit, zda se problémy zakládají na

Giardióza

bakteriálním základě, či snad jsou vyvolané chronickým zánětem, poruchou odtoku lymfy v oblasti střeva nebo novotvary. Také nesnášenlivost vůči některým potravinám se může

projevovat chronickým průjmem a lze ji diagnostikovat jen důslednou vylučovací dietou.

Text dr. Katja Sauerová

Foto Minerva